

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΗ ΜΕΣΣΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΛΑΥΡΕΩΤΙΚΗΣ
ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΥ ΜΕΣΣΟΓΙΑΣ

ΚΥΡΙΑΚΗ Θ΄ ΤΟΥ ΜΑΤΘΑΙΟΥ

ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΕΙΣ ΤΟ ΚΑΤΑ ΜΑΤΘΑΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΤΗΣ Θ΄ ΚΥΡΙΑΚΗΣ (απόσπασμα)
Νικηφόρου Θεοτόκη, Αρχιεπισκόπου Αστραχάν και Σταυρουπόλεως

ΧΑΡ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ & Α. ΚΟΥΜΠΗ, ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟ ΜΕΣΣΟΓΙΑΣ Τ. Κ, 19003
ΤΗΛ. ΚΑΙ ΦΑΧ: 22990 40040, e-mail: ag.nikolaosmark@yahoo.gr
ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ ΝΑΟΥ: www.agnikmark.gr

ΚΥΡΙΑΚΗ 25 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 2013

✿ Τίτου ἀποστόλου, ἐπισκόπου Γορτύνης Κρήτης.

✿ Ἡ ἐπάνοδος τοῦ λειψάνου τοῦ ἀποστόλου Βαρθολομαίου.

ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΕΙΣ ΤΟ ΚΑΤΑ ΜΑΤΘΑΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΤΗΣ Θ' ΚΥΡΙΑΚΗΣ
Νικηφόρου Θεοτόκη, Αρχιεπισκόπου Αστραχάν και Σταυρουπόλεως
(18^{ος} αιώνας, 1731Κέρκυρα - 1800Μόσχα)

(απόσπασμα)

Ἔσα αναφέρει το σημερινό Ευαγγέλιο φαίνονται διηγήματα απλά, που ιστορούν όσα συνέβησαν, όταν ο Ιησούς περπάτησε επάνω στη θάλασσα. Όμως περιέχουν νοήματα θαυμαστά και ψυχοσωτήρια. Ας κατεβούμε λοιπόν νοερώς στο βυθό των αναγνωσθέντων λόγων, για να αναβιβάσουμε τους νοητούς μαργαρίτες των θείων εννοιών και να δούμε τα έργα του Ιησού και τα θαύμασά Αυτού. Ας εξερευνήσουμε τα σημερινά ευαγγελικά λόγια, διότι αυτά είναι οι μαρτυρίες της θεότητας του Σωτήρος Χριστού, που μας οδηγούν προς τη μακαρία οδό της αιωνίου σωτηρίας.

Μετά το θαύμα των πέντε άρτων ανάγκασε ο Ιησούς τους μαθητές Του, ώστε εκείνοι μεν να απέλθουν στη Βηθσαϊδά πριν από Αυτόν, Αυτός δε να απολύσει τα πλήθη. «Και απολύσας τους όχλους ανέβη εις τὸ ὄρος κατ' ἰδίαν προσεύξασθαι. Ὁψίας δὲ γενομένης μόνος ἦν ἐκεῖ». Όταν ο Χριστός προσέφερε προς το Θεό τις υπέρ ημών δεήσεις, πρώτον απέλυσε τους όχλους, μετά ανέβη στο όρος· μόνος εκεί προσευχόταν έως το βράδυ. Δίδαξε με αυτό, ότι κάθε χριστιανός, όταν έλθει ο καιρός της προσευχής πρέπει να αποβάλλει τις κοσμικές ενοχλήσεις και το θόρυβο των παθών, έπειτα να αναβιβάσει το νου του στο όρος, «ὃ εὐδόκησεν ὁ Θεὸς κατοικεῖν ἐν αὐτῶ» (Ψαλμ. ζζ' 17), δηλ. στον ουρανό, ώστε ως θυμίαμα καθαρό να προσφέρει στο Θεό την προσευχή του. Αλλά και ως το βράδυ παρέτεινε ο Δεσπότης την προσευχή, για να μάθουμε, ότι όχι βιασύνη και ταχύτης, αλλά παράταση και επιμονή είναι αναγκαία στον καιρό της προσευχής.

Κυριακή Θ' του Ματθαίου

Θ μεν Κύριος λοιπόν παρέτεινε την προσευχή Του έως το βράδυ· «τὸ δὲ πλοῖον ἤδη μέσον τῆς θαλάσσης ἦν, βασανιζόμενον ὑπὸ τῶν κυμάτων· ἦν γὰρ ἐναντίος ὁ ἄνεμος». *Γιατί ο Κύριος πρῶτον ἀνάγκασε τους μαθητές Του, να εισέλθουν στο πλοίο, ἔπειτα ἄφησε το πλοίο, να βασανίζεται τη νύχτα στο μέσο της θαλάσσης ἀπὸ την ἀντίθετη φορά του ἀνέμου και ἀπὸ τη δύναμη των κυμάτων; Επίτηδες τούτο ἔπραξε, για να δοκιμάσει την πίστη τους και να τους συνηθίσει στους κινδύνους, που ἐμελλε να υπομείνουν, περιερχόμενοι την οἰκουμένη για το εὐαγγελικό κήρυγμα.* Βλέπε δε πῶς βαθμηδὸν τους γυμνάζει ὡς φιλόστοργος πατήρ και διδάσκαλος. Πρῶτον μεν στη θάλασσα της Γαλιλαίας, ὅταν το πλοίο κινδύνευε ἀπὸ το σεισμό και ἀπὸ τα κύματα που το κάλυπταν, τότε Ἀυτὸς ἦταν μαζί τους, κοιμώμενος στο πλοίο. Ἐτσι χωρὶς ἀναβολή τους λυτρώνει ἀπὸ το φόβο και τους ἀπαλλάσσει ἀπὸ τον κίνδυνο. Διότι, ἀφού σηκώθηκε, ἀμέσως «ἔπετίμησε τοῖς ἀνέμοις και τῇ θαλάσσει, και ἐγένετο γαλήνη μεγάλη» (Ματθ. 14' 26). Τώρα μακρὰν ἀπέχων του πλοίου, ἀργοπορεῖ, και ἀναβάλλει τη βοήθεια, και του κινδύνου και φόβου τη λύτρωση.

«Ἐν τῇ τετάρτῃ φυλακῇ τῆς νυκτός», μετὰ την ἐνάτη ὥρα της νυκτός(*), ἦλθε προς αὐτοὺς ο Ἰησοῦς περπατώντας πάνω στη θάλασσα. Οἱ μαθητές νόμισαν, ὅτι εἶναι φάντασμα. Ἐτσι φοβισμένοι, ἐκράζαν. Φανερό εἶναι, ὅτι δια της κραυγῆς επικαλέστηκαν το Θεό, καθὼς και εμεῖς, ὅταν φοβόμαστε, το Θεό κράζουμε σε βοήθεια. «Εὐθέως δὲ ἐλάλησεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς λέγων· Θαρσεῖτε, ἐγὼ εἰμι· μὴ φοβεῖσθε». Η δεσποτική φωνὴ ἠσύχασε την ταραχὴν του πνεύματος και θάρρος μέγα ἔβαλε στην καρδιά τους.

Ἄφου ἀκουσε τη φωνὴν του Κυρίου ο Πέτρος **και διστάζει και πιστεύει και δείχνει ἀγάπη προς τον Ἰησοῦν περισσότερη ἀπὸ τους ἄλλους μαθητές.** Κύριε, εἰ σὺ εἶ. Κύριε, λέει, εἴαν σὺ ὑπάρχεις ο Κύριός μου· τούτο εἶναι δισταγμός· ἀκόμα δίσταζε περὶ του, εἴαν ἐκεῖνος που ἔβλεπε και ἀκουγε, ἦταν ο Ἰησοῦς. Κέλευσόν με πρὸς σε ἔλθειν. Τούτο πίστις. Πίστεψε, ὅτι δια του προστάγματος του Ἰη-

(*) Κατὰ την ὥρα ἐκείνη της νυκτός που ἀναλάμβανε ὑπηρεσία το τέταρτο τμήμα των σκοπῶν, δηλ. μετὰ-ξὺ των ὡρῶν 3 – 6 π.μ.

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ (Ματθ. ιδ' 22 - 34)

Ἰῶ καιρῶ ἐκείνῳ, ἠνάγκασεν ὁ Ἰησοῦς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ ἐμβῆναι εἰς τὸ πλοῖον καὶ προάγειν αὐτὸν εἰς τὸ πέραν, ἕως οὗ ἀπολύσει τοὺς ὄχλους. Καὶ ἀπολύσας τοὺς ὄχλους ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος κατ' ἰδίαν προσεύξασθαι. Ὁψίας δὲ γενομένης μόνος ἦν ἐκεῖ. Τὸ δὲ πλοῖον ἤδη μέσον τῆς θαλάσσης ἦν, βασιανίζομενον ὑπὸ τῶν κυμάτων· ἦν γὰρ ἐναντίος ὁ ἄνεμος. Τετάρτη δὲ φυλακῆ τῆς νυκτὸς ἀπῆλθε πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς περιπατῶν ἐπὶ τῆς θαλάσσης. Καὶ ἰδόντες αὐτὸν οἱ μαθηταὶ ἐπὶ τὴν θάλασσαν περιπατοῦντα ἐταράχθησαν λέγοντες ὅτι φάντασμα ἔστι, καὶ ἀπὸ τοῦ φόβου ἔκραξαν. Εὐθέως δὲ ἐλάλησεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς λέγων· *Θαρσεῖτε, ἐγὼ εἰμὶ μὴ φοβεῖσθε.* Ἀποκριθεὶς δὲ αὐτῷ ὁ Πέτρος εἶπε· *Κύριε, εἰ σὺ εἶ, κέλευσόν με πρὸς σε ἐλθεῖν ἐπὶ τὰ ὕδατα.* Ὁ δὲ εἶπεν, *Ἐλθέ.* Καὶ καταβὰς ἀπὸ τοῦ πλοίου ὁ Πέτρος περιεπάτησεν ἐπὶ τὰ ὕδατα ἐλθεῖν πρὸς τὸν Ἰησοῦν. Βλέπων δὲ τὸν ἄνεμον ἰσχυρὸν ἐφοβήθη, καὶ ἀρξάμενος καταποντίζεσθαι ἔκραξε λέγων· *Κύριε, σῶσόν με.* Εὐθέως δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐκτείνας τὴν χεῖρα ἐπελάβετο αὐτοῦ καὶ λέγει αὐτῷ· *Ὀλιγόπιστε! εἰς τί ἐδίστασας; Καὶ ἐμβάντων αὐτῶν εἰς τὸ πλοῖον ἐκόπασεν ὁ ἄνεμος· οἱ δὲ ἐν τῷ πλοίῳ ἐλθόντες προσεκύνησαν αὐτῷ λέγοντες· Ἀληθῶς Θεοῦ Υἱὸς εἶ. Καὶ διαπεράσαντες ἦλθον εἰς τὴν γῆν Γεννησαρέτ.*

ⲙⲟⲩ · Ⲙ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΤΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΗΣ ΠΕΡΙΚΟΠΗΣ

Ἐκείνο τον καιρό, ο Ιησοῦς υποχρέωσε τους μαθητές του να μπουν στο καΐκι και να πάνε να τον περιμένουν στην απέναντι όθη, ωσότου αυτός διαλύσει τα πλήθη. Αφού τους διέλυσε, ανέβηκε μόνος του στο βουνό να προσευχηθεί. Όταν βράδιασε ήταν μόνος του εκεί. Στο μεταξύ το καΐκι βρισκόταν κιάλας στη μέση της λίμνης και το παίδευαν τα κύματα, γιατί ήταν αντίθετος ο άνεμος. Κατά τα ξημερώματα, ήρθε ο Ιησοῦς κοντά τους περπατώντας πάνω στη λίμνη. Οι μαθητές, όταν τον είδαν να περπατάει πάνω στη λίμνη, τρόμαξαν· έλεγαν πως είναι φάντασμα κι έβαλαν τις φωνές από τον φόβο τους. Αμέσως όμως ο Ιησοῦς τούς μίλησε και τους είπε: «Θάρρος! Εγώ είμαι· μη φοβάστε». Ο Πέτρος τού αποκρίθηκε: «Κύριε, αν είσαι εσύ, δώσε μου εντολή να έρθω κοντά σου περπατώντας στα νερά». Κι εκείνος του είπε: «Έλα». Κατέβηκε τότε από το πλοίο ο Πέτρος κι άρχισε να περπατάει πάνω στα νερά για να πάει στον Ιησού. Βλέποντας όμως τον ισχυρό άνεμο φοβήθηκε, κι άρχισε να καταποντίζεται· έβαλε τότε τις φωνές: «Κύριε, σώσε με!» Αμέσως ο Ιησοῦς άπλωσε το χέρι, τον έπιασε και του λέει: «Ὀλιγόπιστε, γιατί σε κυριεψε η αμφιβολία;» Και μόλις ανέβηκαν στο καΐκι κόπασε ο άνεμος. Τότε όσοι ήταν στο καΐκι ήρθαν και τον προσκύνησαν λέγοντας: «Αληθινά, είσαι ο Υιός του Θεού!» Αφού διασχίσανε τη λίμνη, ήρθαν στην περιοχή της Γεννησαρέτ. **(ΕΚΛΟΓΑΔΙΟΝ)**

σοῦ μπορεῖ και αὐτός να περπατήσῃ ἐπάνω στη θάλασσα. Τούτο εἶναι και ἀπόδειξη ἀγάπης. Πρόσταξέ με, να ἔλθω προς Σε. Θέλει, πριν μπει ο Ἰησοῦς στο πλοῖο, να Τον ασπασθεῖ και να Τον προσκυνήσῃ. Και ο μεν Παντοδύναμος κέλευσε, Ἐλθέ, εἶπε. Ο δε Πέτρος κατεβαίνει ἀπό το πλοῖο και περπατώντας πάνω στη θάλασσα, ἔρχεται προς τον Ἰησοῦ. Και ἔτσι γίνεται θαῦμα ἐπὶ θαύματος.

Ἦταν ὁμως ο Πέτρος εἶδε τον ἄνεμο ἰσχυρό και τον εαυτό του να βυθίζεται, φοβήθηκε. Κάτι τέτοιο παθαίνουν και μερικοὶ ευσεβεῖς. Με μεγάλη προθυμία εισέρχονται στο δρόμο της ἀρετῆς. Μετά, ἀφοῦ συναντήσουν κάποιο μικρὸ πειρασμὸ ἢ κίνδυνο, διστάζουν, φοβούνται και στρέφουν εἰς τα οπίσω. Ο Πέτρος ὁμως ἔδωσε παράδειγμα ἀγιοῦ· φοβήθηκε, δίστασε, ἀλλὰ δε στράφηκε εἰς τα οπίσω οὔτε ἀπελπίστηκε. Ἐκραξε μεγαλοφώνως, ‘Κύριε, σῶσόν με’. Και ἔτυχε της σωτηρίας. Μάθημα εἶναι τούτο που διδάσκει, ὅτι εἴναι και εμεῖς, ὅταν περιπέσουμε σε κινδύνους, προστρέχοντας στο Θεὸ κραυγάζουμε ‘Κύριε, σῶσον ἡμᾶς’, εκτείνει και προς εμάς ο φιλόανθρωπος τῆ χειρὰ Του και μας σώζει. Ἀλλὰ γιατί ο Θεάνθρωπος δεν ἐπιτίμησε τον ἄνεμο, καθὼς ἄλλοτε (Ματθ. ἡ’ 26), ἀλλ’ ἤλεγξε τον Πέτρο; Για να δείξει, ὅτι ὄχι ο ἄνεμος, ἀλλ’ ἡ ολιγοπιστία και ὁ δισταγμὸς τον φόβιζε και τον καταπόντιζε. Σημείωσε, ὅτι δεν εἶπε ο Κύριος στον Πέτρο, ἀπιστε, ἀλλ’ ολιγόπιστε. Διότι ἀληθῶς δεν ἀπίστησε ο Πέτρος, ἀλλὰ δίστασε. Διότι εἴναι ολοτελῶς ἀπιστούσε, δε θα ἔκραζε το, ‘Κύριε, σῶσόν με’.

Ἦταν ο Ἰησοῦς και ο Πέτρος μῆκαν στο πλοῖο, ἔπαυσε εὐθύς ὁ ἄνεμος. «Καὶ εὐθέως τὸ πλοῖον ἐγένετο ἐπὶ τῆς γῆς εἰς ἣν ὑπῆγον» (Ἰω. στ’ 21). Ἡ εἰσέλευση του Κυρίου στο πλοῖο παύει μεν τον ἄνεμο, κατευθύνει δε το πλοῖο και το ὠθεῖ στη γῆ, στην ὁποία οἱ Ἀπόστολοι ἔσπευδαν να φτάσουν· τούτο σημαίνει, ὅτι σε ὁποια ψυχὴ ἔλθει ο Κύριος, παύει μεν των παθῶν τῆς τῆ ζάλη, κατευθύνει δε και ποιεῖ αὐτὴν να ἐγγίζει στην ἐπουράνιο πατρίδα.

Βλέπε δε και τον καρπὸ των θαυμάτων του Κυρίου. «Οἱ δὲ ἐν τῷ πλοίῳ ἐλθόντες προσεκύνησαν αὐτῷ λέγοντες· Ἀληθῶς Θεοῦ Υἱὸς εἶ». Γιατί ἀραγε, ὅταν ο Ἰησοῦς Χριστὸς «ἐπετίμησε Κυριακῆ Ἰουλιανῆ του Ματθαίου

τοῖς ἀνέμοις καὶ τῇ θαλάσῃ, καὶ ἐγένετο γαλήνη μεγάλη» (Ματθ. η' 26), τότε αὐτοὶ που εἶδαν το θαύμα θαύμασαν μόνον και εἶπαν· «Ποταπὸς ἔστιν οὗτος, ὅτι καὶ οἱ ἄνεμοι καὶ ἡ θάλασσα ὑπακούουσιν αὐτῷ;» (Ματθ. η' 27), ἀλλὰ δεν ομολόγησαν, ὅτι ο Ἰησοῦς Χριστὸς εἶναι Θεοῦ Υἱός· αὐτοὶ ὅμως που εἶδαν το θαύμα που ἀναγνώστηκε σήμερα, ἐλθόντες προς τον Ἰησοῦ, ως Υἱό Θεοῦ Τον προσκύνησαν, και μεγαλοφώνως ομολόγησαν, ὅτι «ἀληθῶς Θεοῦ Υἱός ἐστι»; Διότι το θαύμα τούτο υπερέχει ἀπὸ ἐκεῖνο. Ο ἄνεμος και η θάλασσα και κατὰ φύσιν μετὰ τη ζάλη ησυχάζουν και γαληνεύουν· ο δε ἐπὶ της θαλάσσης περίπατος του Ἰησοῦ Χριστοῦ και του Πέτρου δια της προσταγῆς του Ἰησοῦ, εἶναι ἔργο υπέρ τον ἀνθρώπινο λόγο. Εκ τούτου γνώρισαν οι μαθητές, **ὅτι ο Ἰησοῦς Χριστὸς εἶναι ο Υἱὸς του Θεοῦ του ζώντος.**

Μετὰ ἀπὸ αὐτὰ ο Ἰησοῦς με τους μαθητές Του ἦλθαν στη γη Γεννησαρέτ. Σε τούτο ἀσύμφωνοι φαίνονται οι Ευαγγελιστές. Ο μεν Ματθαῖος λέει, ὅτι ἔφτασαν «εἰς τὴν γῆν Γεννησαρέτ»· ο δε Μάρκος διηγείται, ὅτι ο Ἰησοῦς «ἠνάγκασε τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ ἐμβῆναι εἰς τὸ πλοῖον και προάγειν εἰς τὸ πέραν πρὸς Βηθσαιδάν» (Μάρκ. στ' 45)· ο δε Ἰωάννης γράφει, «καὶ εὐθέως τὸ πλοῖον ἐγένετο ἐπὶ τῆς γῆς εἰς ἣν ὑπῆγον» (Ἰω. στ' 21). Ἀλλ' ἰδού πως κατὰ πάντα εἶναι σύμφωνα των θεηγόρων ἀνδρῶν τα λόγια. Το πλοῖο, ὅταν σ' αὐτὸ εἰσήλθε ο Ἰησοῦς και ἔπαυσε ο ἄνεμος, ἔφθασε εὐθὺς στη γη. Σε ποια γη; «Εἰς ἣν ὑπῆγον», λέει ο Ἰωάννης, δηλ. σ' ἐκείνη, στην οποία ἔσπευδαν να φθάσουν, η οποία ἦταν η Βηθσαιδά, ὅπως λέει ο Μάρκος. Ἀφού ἔφτασαν ἐκεῖ, διαπέρασαν και ἦλθον εἰς τὴν γῆν Γεννησαρέτ, ὅπως ἱστορεῖ ο Ματθαῖος.

Νικηφόρου Θεοτόκη, ἀπόσπασμα ἀπὸ την Ἐρμηνεία εἰς το κατὰ Ματθαῖον Ευαγγέλιον της ᾽ Κυριακῆς, Κυριακοδρόμιον Ν. Θ.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

ΠΑΝΗΓΥΡΙΣ ΠΑΡΕΚΚΛΗΣΙΟΥ ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΚΟΙΜΗΤΗΡΙΟΥ

Παρασκευὴ 30 Αυγούστου 2013, **ΠΑΡΑΜΟΝΗ ΤΗΣ ΕΟΡΤΗΣ ΤΗΣ ΚΑΤΆΘΕΣΗΣ ΤΗΣ Τ. ΖΩΝΗΣ ΤΗΣ Θεοτόκου**, 6:00μ.μ. Μέγας Πανηγ. Εσπερινός.

Σαββάτο 31 Αυγούστου 2013, **ΑΝΉΜΕΡΑ ΤΗΣ ΕΟΡΤΗΣ ΤΗΣ ΚΑΤΆΘΕΣΗΣ ΤΗΣ Τ. ΖΩΝΗΣ ΤΗΣ Θεοτόκου**, 7:00π.μ. Ὁρθρος & Πανηγ. Θ. Λειτουργία.

ΧΑΡ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ & Α. ΚΟΥΜΠΗ, ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟ ΜΕΣΟΤΑΙΑΣ Τ.Κ, 19003, ΤΗΛ. ΚΑΙ FAX:

22990 40040, e-mail: ag.nikolaosmark@yahoo.gr, ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ ΝΑΟΥ: www.agnikemark.gr

Κυριακή ᾽ του Ματθαίου